

DATOS IDENTIFICATIVOS

Sistema Institucional da Unión Europea

Materia	Sistema Institucional da Unión Europea			
Código	V03M114V01102			
Titulación	Máster Universitario en Políticas Comunitarias e Cooperación Territorial pola Universidade de Minho (Portugal) e a Universidade de Vigo			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	7.5	OB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Dpto. Externo Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinador/a	Cancela Outeda, Celso			
Profesorado	Cancela Outeda, Celso Cordal Rodríguez, Constantino Fernández Álvarez, Antón Lois Lima Pinta de Oliveira Almeida Brandão, Ana Paula López Viso, Mónica Pereira Menaut, Antonio Carlos Rojo Salgado, Argimiro			
Correo-e	ccancela@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A materia "Sistema Institucional da Unión Europea" (7,5 ECTS) constitúe unha do catro materias do módulo de troncaldade do Máster. O seu obxectivo principal é dobre: dunha parte, introducir ao alumno nos aspectos básicos e elementais da estrutura institucional e organizativa da Unión Europea (institucións, órganos, administración comunitaria, axencias), achegar os elementos fundamentais dos procedementos formais da adopción de decisións e das dinámicas político-administrativas xeradas polo proceso decisorio, prestando atención especial ás relacións institucionais tanto formais como informais. Doutra parte, pretende ofrecer unha visión das teorías políticas que explican a integración e predín a súa evolución, así como as consecuencias para os diversos actores políticos implicados (estados, administracións, partidos políticos, grupos de presión, etc.) e achegar ao estudante ao debate político sobre o futuro da UE.			

Competencias de titulación

Código	
A5	Ter capacidade para coñecer o sistema institucional da UE e os seus procesos políticos.
B2	Saber aplicar e integrar os seus coñecementos, a comprensión destes, a súa fundamentación científica e as súas capacidades de resolución de problemas en entornos novos e definidos de forma imprecisa, incluíndo contextos de carácter multidisciplinar tanto investigadores como profesionais altamente especializados
B4	Ser capaces de asumir a responsabilidade do seu propio desenvolvemento profesional e da súa especialización nun ou máis campos de estudo
B6	Ter capacidade para traballar polos valores democráticos e polos valores da paz
B7	Ser capaces de apostar pola cooperación e polo diálogo intercultural entre os pobos.

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Tipoloxía	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Coñecer tanto os elementos básicos (composición funcións, interrelacións, etc.) das principais institucións e órganos da UE e as notas do proceso político e os actores implicados como as súas implicacións teóricas e políticas	saber	A5
Ser capaz de definir puntos de vista propios e fundamentados sobre cuestións políticas e institucionais europeas, tomando en consideración as preferencias e intereses implicados no proceso decisorio da UE de carácter multinivel	saber facer	B2
Ser capaz de realizar lecturas especializadas para resolver cuestións concretas vinculadas co proceso de integración e a UE (debates políticos, organización institucional)	saber facer	B4
Valorar cunha actitude mental aberta a diversidade de puntos de vista, a intervención diversos actores na xestión do conflitos.	Saber estar / ser	B6
Valorar a resolución pacífica de conflitos, aceptando as diferencias de diversa índole existentes entre individuos, grupos ou colectivos.	Saber estar / ser	B7

Contidos

Tema	
Tema 1: INSTITUCIÓNS, ADMINISTRACIÓN E ÓRGANOS DA UNIÓN EUROPEA	I. Institucións, órganos e organismos II. Administración pública comunitaria III. Proceso decisorio europeo.
Tema 2: TEORÍAS POLÍTICAS DA INTEGRACIÓN	I. O concepto de integración rexional. II. Os enfoques politolóxicos da integración europea. III. A integración europea en contexto mundial
Tema 3: A FUTURA CONFIGURACIÓN DA UNIÓN EUROPEA: O CONSTITUCIONAL E O FEDERAL	I. Un Goberno Europeo: convinte ou inevitable? II. Lexitimidade e responsabilidade das institucións da UE III. Cidadáns europeos en acción: cando?

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	20	0	20
Estudos/actividades previos	0	85.5	85.5
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	0	42	42
Resolución de problemas e/ou exercicios	20	0	20
Probas de autoavaliación	15	0	15
Informes/memorias de prácticas	5	0	5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Estudos/actividades previos	Procura, lectura e traballo de documentación (vídeos, conferencias, etc.), propostas de resolución de problemas e/ou exercicios que se realizarán na aula e/ou laboratorio de forma autónoma por parte do alumnado.
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver a análise e resolución dos problemas e/ou exercicios de forma autónoma

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Durante a duración do Máster, o estudante poderá contactar co profesorado responsable para resolver dúbida académica ou expor calquera outra incidencia a través dos mecanismos e canles usuais.
Sesión maxistral	Durante a duración do Máster, o estudante poderá contactar co profesorado responsable para resolver dúbida académica ou expor calquera outra incidencia a través dos mecanismos e canles usuais.
Estudos/actividades previos	Durante a duración do Máster, o estudante poderá contactar co profesorado responsable para resolver dúbida académica ou expor calquera outra incidencia a través dos mecanismos e canles usuais.

Probas	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	Durante a duración do Máster, o estudante poderá contactar co profesorado responsable para resolver dúbida académica ou expor calquera outra incidencia a través dos mecanismos e canles usuais.

Avaliación		
	Descrición	Cualificación
Resolución de problemas e/ou exercicios	Proba na que o alumno debe solucionar unha serie de problemas e/ou exercicios nun tempo e condicións establecidas polo profesor/a. Desta maneira, o alumno debe aplicar os coñecementos que adquiriu. A aplicación desta técnica pode se presencial e non presencial. Pódense utilizar diferentes ferramentas para aplicar esta técnica como, por exemplo, chat, correo, foro, audioconferencia, videoconferencia, etc.	80
Probas de autoavaliación	Probas nas que o alumno valora os seus logros en función dos obxectivos propostos e determina os factores que poden influír na súa actuación.	10
Informes/memorias de prácticas	Elaboración dun documento por parte do alumno no que se reflicten as características do traballo levado a cabo. Os alumnos deben describir as tarefas e procedementos desenvolvidos, mostrar os resultados obtidos ou observacións realizadas, así como a análise e tratamento de datos.	10

Outros comentarios sobre a Avaliación

Na segunda convocatoria, o alumnado poderá entregar as prácticas e exercicios non entregados nos prazos establecidos para a primeira convocatoria, revisar e corrixir os entregados en prazo ou realizar exercicios e prácticas novas. Os exercicios aprobados e superados na primeira convocatoria serán computados na segunda.

Bibliografía. Fontes de información

Beck, Ulrich, **Una Europa alemana**, Paidós Barcelona,
Linde Paniagua, E-Mellado, P., **Iniciación al Derecho de la Unión Europea**, Colex Madrid,
Mangas Martín, A. Liñán Noguerras, D, **Instituciones y Derecho de La Unión Europea**, Tecnos Madrid,
Hix, Simon,, **The Political System of the European Union**, Palgrave Londres,
Mariscal, Nicolás,, **Teorías Políticas de la Integración Europea**, Tecnos Madrid,
Morata, Francesc, **La Unión Europea. Procesos, actores y políticas**, Ariel Barcelona,
Pereira-Menaut, Antonio-Carlos- Cancela-Outeda, Celso, **Resetting the European Union Constitutional Engine**, VerlagsUniversität Regensburg,
Piris, Jean-Claude, **The Future of Europe. Towards a Two-speed EU?**, CUP Cambridge,
Europa. El Portal de la Unión Europea, http://europa.eu/index_es.htm,
Jorgensen, K.-Pollack, M.-Rosamond, b., **Handbook of European Union Politics**, SAGE,

Recomendacións

Outros comentarios

Para afianzar os conceptos, nocións e temáticas abordadas na materia recoméndase realizar un mínimo seguimento da actualidade europea a través de diferentes medios de comunicación.